

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत
राष्ट्रीय नागरी आरोग्य कार्यक्रमाकरीता
सर्वसाधारण योजनेतर्गत सन २०१८-१९
मधील केंद्र हिश्यापोटी रु.४४९८.०० लक्ष व
राज्य हिश्यापोटी रु.२९४५.३३ लक्ष अनुदान
वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एनएचएम-०८९८/प्र.क्र.४९७/आरोग्य-७
१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकूल इमारत
नवीन मंत्रालय, मुंबई ४०० ००९.
दिनांक : ७ जानेवारी, २०१९

वाचा :-

- १) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१८/प्र.क्र.६९/अर्थ-३, दिनांक २ एप्रिल, २०१८.
- २) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. L.१९०९६/०२/२०१८/ NUHM (pt), दिनांक २८ नोव्हेंबर, २०१८.
- ३) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. L.१९०९६/०२/२०१८/ NUHM (pt), दिनांक २८ नोव्हेंबर, २०१८.
- ४) संचालक, वित्त व लेखा, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान यांचे क्र.राआसोम/एफएमजी/कें.रा.
हि./७६०६०-६७/२०१८-१९, दिनांक ४ डिसेंबर, २०१८.

प्रस्तावना :-

ग्रामीण भागातील गरीब, दुर्लक्षित तसेच गरजू ग्रामीण जनतेस सहजसाध्य, परवडण्याजोगी, कार्यक्षम, उत्तरायी आणि विश्वासार्ह, आरोग्य सेवा उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने केंद्र शासनाने संपूर्ण देशात एप्रिल २००५ पासून राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान सुरु केले. आरोग्यावर परिणाम करण्याया महत्वाच्या घटकांचा (उदा. आहार, परिसर, स्वच्छता, सुरक्षित पाणी पुरवठा, महिला व बालविकास इ.) या अभियानामध्ये एकत्रितपणे विचार करण्यात आलेला आहे. सन २०१३-१४ या वर्षापासून केंद्र शासनाने उपरोक्त आरोग्य विषयक कार्यक्रम शहरी भागात सुध्दा राबविण्याचा निर्णय घेतला असून शहरी भागात हा कार्यक्रम "राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान" या नावाने राबविण्यात येत आहे. सदर अभियानाकरिता केंद्र हिस्सा व राज्य हिस्सा यांचे प्रमाण ६०:४० इतके असून केंद्र शासनाने ६०% हिश्यापोटी सर्वसाधारण घटकांतर्गत सन २०१८-१९ साठी पहिला हफ्ता वितरीत केला असून सदर अनुदान राज्य आरोग्य सोसायटीस

उपलब्ध करून देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुषंगाने संदर्भ क्र.१ येथील शासन परिपत्रकातील परिच्छेद-४ मधील तरतुदीनूसार याबाबत पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय शहरी आरोग्य कार्यक्रमाकरीता सर्वसाधारण वर्गवारीसाठी (General) केंद्र शासनाचा ६० टक्के हिस्सा याकरिता सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षात केंद्र शासनाने रु.९८३१.०३ लक्ष एवढी तरतुद अर्थसंकल्पित केलेली आहे आणि राज्य शासनाचा ४० टक्के हिस्सा याकरिता सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षात राज्य शासनाने रु.४०००.०० लक्ष एवढी मूळ तरतुद व रु.२५५२.५५ लक्ष हिवाळी अधिवेशनातील पुरक मागणीद्वारे अशी एकूण रु.६५५२.५५ लक्ष इतकी तरतुद केलेली आहे. त्यापैकी केंद्र शासनाचा पहिला हफ्ता रु.९८८३.०० लक्ष (रुपये अठरा कोटी त्र्याएँशी लक्ष फक्त) इतकी रक्कम ६०% केंद्र हिस्सा म्हणून तर त्यास समरूप ४०% म्हणजेच रु.१२५५.३४ लक्ष (रुपये बारा कोटी पंचावन्न लक्ष चौतीस हजार फक्त) इतका राज्य हिस्सा राज्य आरोग्य सोसायटीस दिनांक ३ ऑक्टोबर, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे.

२. तसेच, सदर कार्यक्रमाकरीता केंद्र शासनाचा दुसरा हफ्ता रु. ४४९८.०० लक्ष (रु. चव्हेचाळीस कोटी अठरा लक्ष फक्त) इतकी रक्कम ६० % केंद्र हिस्सा म्हणून तर त्यास समरूप ४०% राज्य हिस्सा रु. २९४५.३३ लक्ष (रु. एकोणतीस कोटी पंचेचाळीस लक्ष तेहतीस हजार फक्त) राज्य आरोग्य सोसायटीस वितरीत करणे आवश्यक आहे

३. उपरोक्त अनुदानासाठी प्रशासकीय अधिकारी, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी याबाबतचे देयक कोषागारात सादर करून विहित केलेल्या बाबींवर खर्च करण्यासाठी सदर रक्कम आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, राज्य आरोग्य सोसायटी यांच्याकडे सुपुर्द करावी. यासाठी सह संचालक (अ. व प्र.), आरोग्य सेवा, मुंबई यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे

४. सदर प्रस्तावावरील खर्च खालीलप्रमाणे नमूद केलेल्या योजना निहाय ६०% केंद्र हिश्यापोटी ४०% राज्य हिश्यापोटी नमूद लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व तो सन २०१८-१९ साठी मंजूर करण्यात आलेल्या तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

अ. क्र.	तपशिल	केंद्र / राज्य हिस्सा		(रु.लाखात)
		लेखाशिर्ष	अर्थसंकल्पिय तरतुद	मागणी रक्कम (केंद्र ६०%/ राज्य हिस्सा ४०%)
१	आर-१ २२१० वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, सर्वसाधारण योजना (०१)(१९) राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान (६० टक्के केंद्र हिस्सा)	२२१०F१६६	९८३१.०३	४४९८.००
२	आर-१ २२१० वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, सर्वसाधारण योजना (०१)(२०) राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान (४० टक्के राज्य हिस्सा)	२२१०F१७५	६५५२.५५	२९४५.३३

५. वित्त विभागाच्या दिनांक २ एप्रिल, २०१८ सोबतच्या परिशिष्टामधील अनु.क्र.८ मधील मुद्दा क्र.१ ते १० मधील अटीची व शर्तीची पूर्तता केली असल्याचे कार्यक्रम प्रमुख / संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी शासनास कळविले असून त्याबाबतचे प्रमाणपत्र प्रस्तावासह शासनास सादर केले आहे. त्यामुळे वित्त विभागाच्या दिनांक २ एप्रिल, २०१८ च्या शासन परिपत्रकाच्या परिशिष्टातील मुद्दा क्र. १ ते १० मधील अटींची पूर्तता झाली असल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे.

६. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्र.२०१३/प्र.क्र.८५/२०१३/अर्थसंकल्प-३, दिनांक २५ एप्रिल, २०१३ नुसार उपरोक्त निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र (UC) सादर केल्यानंतरच पुढील अनुदान वितरीत करण्यात येईल.

६. सदर प्रस्तावावरील खर्च शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ मधील तरतूदीनुसार आवश्यक तेथे करावयाच्या खरेदीबाबत प्रशासकीय मान्यता घेण्यात यावी.

७. सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या अनौपचारीक संदर्भ क्रमांक ५४३/अर्थोपाय, दिनांक १३ डिसेंबर, २०१८ अन्वये प्राप्त सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक 201901071451171317 असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(व.मुं. भरोसे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल(लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
२. महालेखापाल, (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
३. आयुक्त आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
४. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
५. अति. संचालक, कु.क. कार्यालय, पूणे
६. सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, पुणे .
७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
८. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
९. नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. वित्त विभाग (अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई.
- ११.कार्यासन अर्थसंकल्प/लेखा, सार्वजनिक आरोग्य विभाग .
- १२.निवडनस्ती (आरोग्य -७) .